

Rondzendbrief 31

Van het doktersgezin in Peru

Peru, november 2013.

Beste vrienden en meelevenden,

Eerst kort het beloofde vervolg op de fotogallerij van rondzendbrief 30: Weer staan we even perplex. Het huis van Jefry's familie blijkt het meest vervallen krot op de allerhoogste bewoonde rij van de bergwand die de grens van Chepèn aldaar aangeeft.

Tegen de berg, aan het eind van deze weg.

Ook vader Duncan is vertwijfeld blij met de overleving van zijn zoon van een gecompliceerde longontsteking. Een zoon, na 4 dochters is niet niets. Maar hoe of waar verder? 'Kunt u misschien voor de flesvoeding petemoeder zijn??' 'Nou ja, nee. Zo en zo, 'Borst is Best'. En 3 weken later mag Jefry weer 100% van dat levensvocht genieten. Maar we delen niet alleen de kennis die we te delen kregen, dit keer komt uit een buitengewone gift aan de stichting Bethesda voor Peru een aanvullend 'teken van hoop'.

Enkele zusjes voor hun huisje, van hogeraf gezien.

Een betere woning voor hen. Nu van adobe (leemstenen), net als de rest van de wijk die eraan vast ligt. Voordeel van een nieuwe woning: Winddicht, weerbestendig, met lichtinval, ventilatie, cementen basis om stevigheid te garanderen, jongens- en meisjesslaapkamer, geen overbevolking om ziekterisico's te verminderen, met water- en lichteansluiting. Na een voorafgaande bespreking, presenteerde ze het ontwerp, en een budgetje werd berekend.

De hele Jefry's familie.

Maar oh..oh.. de eigendomspapieren van het terreintje moeten ze eerst afwerken en aandragen. En oh..oh... daarvoor moeten ze állereerst hun verlopen identiteitsbewijzen in orde maken. Gelukt!

Niet alleen de familie, maar de hele buurt komt uit hun collectieve depressie. Ze helpen allemaal mee om het materiaal naar boven te brengen. Dat is het moeilijkste werk. Via andere wegen en een achterplaatsje van de burens is het makkelijker dan rechtstreeks via de opstijgende weg.... Vader Duncan's eigenwaarde groeit met de dag. Je ziet het gezin als gezin meer en meer samenkomen. Het eindresultaat? Levensbepalende verbeteringen? Si! Maar wel met ondertekening van de donatie door hen, dat het een exclusief materiële bijdrage betreft en Bethesda technisch gezien niet aansprakelijk kan worden gesteld...Tja, want onder het koren van dankbaarheid, kan altijd nog een kafje zitten. Verwacht wordt, dat voor de Kerst het nieuwe huis wel klaar is.

Even binnen uitrusten.

Kersttijd... afsluiting van een bijzonder jaar waarin de dokter en ik, zijn vrouw, zowel in het project Bethesda voor het eerst dagelijks samenwerkten, alsook in het werk daarnaast in het 'reguliere ziekenhuis', het regerings-systeem of ook wel staatsziekenhuis genoemd. Tjonge jonge... Hoe heb je het hier volgehouden? vroeg ik mijn man na een paar weken al. De eerste maanden al was bijvoorbeeld de omkoperij van enkele specialisten van het hele personeel duidelijk. Het ging vaak zo: de patiënt wordt uitgelegd welk implantaat hij nodig heeft voor de operatie en moet dat kopen. De specialist geeft het op schrift, en de familie gaat op zoek in de apotheken om het te kopen. Maar de specialist wéét dat het niet lokaal te krijgen is. Dat is deel van de strategie, dat men weer snel bij hem terug komt. Dan heeft hij nog wel wat, zodat ze het niet vanuit de grote stad hoeven laten halen. Drie keer duurder: het gaat om honderden euro's in bepaalde gevallen. Maar de goede familie zet alles op alles om meteen verder te gaan, in de overtuiging dat er met de tijd 'complicaties moeten worden voorkomen'. Vervolgens vliegen alle deuren open. Al is het een dag, dat er geen schoon materiaal genoeg is voor een gewone geplande chirurgie, voor die specialist met dat 'dure' geval is het er altijd... En al doet het anesthesieapparaat het niet altijd goed (...) voor die specialist kan er als magie wel wat geregeld, altijd. Om maar niet te melden hoe 'ondergeschikten', om geen namen te noemen, meedoen aan de herverkoop van 'tweedehands implanten' als nieuw, meehelpen om het die patiënten naar het zin te maken, terwijl de gewone patiënt soms wel eens een dag niet aangeraakt wordt,

en de patiëntzorglijsten op natte vingerwerk ingevuld worden, wat uit de onlogische relatie van de data blijkt, en vaak bewezen is. Zonder commentaar. De 'dure' patiënt tevreden, al weet hij meestal niet dat hij heel wat steekgeld bijgelegd heeft. Een ander soort probleem is de verloskunde. Het percentage keizersneden bij zwangeren steeg dit jaar van 45% naar 60%. Het gezondheidszorgstreefgetal op de wereld is ongeveer 10%... Geen arts noch semi-arts krijgt voet aan de grond in het obstetrisch centrum waar de gewone bevallingen plaatsvinden. Dat is het domein van de verloskundigen. Ok, maar de adder onder het gras is, dat ze zich vaak niet aan de vereiste technieken houden, ook voorcontroles niet zorgvuldig uitvoeren, maar wel administratief 100% alles op papier krijgen, om wederom de grote internationale bijdrage voor verloskunde in Moeder en Kindzorg te ontvangen ter verbetering. Ook het feit dat er veel student-verloskundigen zijn, telt mee, omdat die niet zorgvuldig begeleid worden, maar wel veel werk moeten doen. Op de interne afdeling de termen 'ontatanasie' en 'ontonasie' mogen laten vallen, als bewustwording van het verschil wat er gemaakt wordt in aanzien van een stervende patient. Er wordt mee bedoeld dat je menswaardig moet mogen sterven. Er lagen er namelijk herhaaldelijk op een matras, zonder lakens, en stiekem werd de basiszorg aan hen overgeslagen, omdat het geen persoon van aanzien was in de streek, en niemand had die voor hem opkwam.

Het ziekenhuis drijft voor 85% op administratief personeel om de vele gezondheidszorg-projecten (o.a. dengue, TBC, Seksueel overdraagbare ziekten, moeder en kindzorg) van hogerhand af zwaar gesteund, te beheren. De maandelijkse verslagen zien er prachtig uit. Het escaleerde, de druppel die de emmer doet overlopen valt. Een zwangere vrouw die met spoed overgebracht moet worden naar High Care op 2 uur afstand overlijdt halverwege. De ene ambulance is kapot, de andere was niet gereed. Het assisterend personeel deed er uren over om uit te vechten wie mee moest, etc., etc. De bevolking gaf de achterblijvende vader en zoon steun. Ze hielden een protestmars naar het ziekenhuis met

luidsprekers en spandoeken. De lijkst werd op hun schouders megedragen. Luguber. Er werd een zaak tegen de directie van het ziekenhuis aangespannen om zoveel ontbrekende en kapotte materialen, en het systeem dat gewoon niet werkt. Een samenvatting van dagelijks weerkerende zaken. Maar, de altijd dominerende politieke partij van deze streek, al regeert hij niet meer, haalde de directeur plotseling al weg, en promoveerde hem nog wel voordat het proces begon. Evenzo ging van de week ook de regionale directeur van Gezondheidszorg promoverend naar het Ministerie van Gezondheidszorg zélf (!! in Lima. De geheime camera's van de straatjongens laten horen hoe ze het eens zijn, dat er genoeg professionelen lopen om er één de schuld in de schoenen te schuiven, en er wordt nog eens 'proost' op gezegd. We hopen en bidden dat het recht mag zegevieren, en er niet nog eens een onschuldige gevangen gezet wordt. Bid u daar ook mee voor?

Betesda: een licht in de duisternis, herademig voor hen die niet aan bod konden komen. In april moest Betesda haar lokaal verlaten dat verkocht werd. Maar ten goede achteraf. Een keurig onderkomen met goede indeling is gevonden. Alleen een klein stukje van de verharde weg. Maar het wordt zonder probleem gevonden door de motortaxi's. De Heer zij dank, en dat het nog in veel mensenlevens tot getuige en zegen mag zijn. Ook jullie dank voor het grote meeleven en meebidden. We voelen ons er door gesterkt als christen-professionelen in deze harde wereld. Dat het ware Licht dat op Kerst herdacht wordt, u en ons bijblijft in het nieuwe jaar.

Prive: Er zal definitief een verhuizing plaats moeten vinden in Trujillo begin volgend jaar, als er een redelijke huurwoning gevonden is. Helaas is ons huis nu werkelijk niet bewoonbaar meer, omdat het vocht en het slapen op de tweede verdieping onder golfplatendak niet meer verantwoord is voor de gezondheid. Verder ligt het eraan hoe snel de bul in ontvangst genomen kan worden om te beslissen waar ik verder kan, alhoewel op de eerste plaats de begeleiding van de kinderen

zal staan. De dokter gaat door in Chepén, en ik zal in ieder geval regelmatig de nodige vervanger zijn in de Betesda praktijk.

Tot horens,

het doktersgezin.

BETESDA BITS AND SNAPS...

1. De lokale krant geeft breeduit commentaar over de corruptie in het ziekenhuis... Het enige affiche van de campagne tegen corruptie, die aanwijzingen geeft waar het te melden is, hangt op een plaats waar het publiek niet langs kan komen..

2. Betesda is regionaal contactpunt voor inschrijving bij 'Global smile' die één keer per jaar op een afstand van 2,5 uur rijden gehouden wordt, zoals voor dit patiëntje met een chisis van lip, kaak en het hele gehemelte. Alexander kwam ernstig ondervoed bij Betesda aan, en moest eerst onder medische begeleiding in goede conditie gebracht worden. Nu is het een gezonde baby, die alleen nog wacht tot het zover is dat hij geopereerd wordt.

3. Alexander's moeder is nog minderjarig. Evenwel een flinke vrouw uit een gehucht op het platteland. Gelukkig heeft haar man een mobiel en kunnen ze op het juiste moment contact houden over de coördinatie van de 'Global smile' campagne, anders zouden ze nog de jaarlijkse boot missen. Ze kijkt toe hoe Alexander's medische gegevens digitaal met foto verstuurd worden, en ziet hoe de hoofdcoördinator direct antwoordt en bevestigt dat Alexander ingeschreven is voor de eerste ronde. Wat een nieuwe hoop! Dan doet ze haar boodschappentas open en overhandigt een zelfgemaakt kaasje. Dat móet aangenomen worden. Ik denk dat ze het in eerste instantie eigenlijk meegebracht had om ergens te verkopen...

4. Vijf oktober, de 'Dag van de Peruaanse Geneeskunde' is de sterfdag van de arts Daniel A. Carrion, die de bartonellosis-ziekte als eerste beschreef, en er zelf nog op 28-jarige leeftijd aan overleed. Deze infectieziekte wordt veroorzaakt door een *Lutzomyia mug*, die alleen leeft op een hoogte van ong. 600 – 3200 m.b.z.n., oftewel, geen Nederlandse ziekte. De (semi)artsen en specialisten werden dit keer onthaald op een gezellig ontbijt, aangeboden door de restauranthoudster van het ziekenhuis.

Daniel A. Carrion

5. Nog een blozende 'Brest is Best' baby, met een mooi warm vestje uit Nederland gekregen, goed voor koude tijden. Het zusje van 6 had meer aandacht nodig in Betesda. Ze was klein, haar moeder ook wel, maar ook nog eens met een schrijnend ondergewicht voor haar lengte.

6. Zicht op de lentetuin thuis, klein maar fijn, die het hele jaar van handsproeien afhankelijk is. De kolibrie is er ook weer...